

Izveštaj o upravljanju komunalnim otpadom

i održavanju javnih površina
u Severnoj Mitrovici



Sadržaj

1. Uvod	3
2. Struktura uzorka	3
3. Nalazi ankete	3
4. Održavanje javnih površina	4
5. Mogućnost prijavljivanja problema	5
6. Najveći problemi prema mišljenju građana	5
7. Predlozi građana za poboljšanje stanja	5
8. Upiti nadležnim institucijama i izostanak odgovora	6

Izveštaj o upravljanju komunalnim otpadom i održavanju javnih površina u Severnoj Mitrovici

1. Uvod

Upravljanje komunalnim otpadom i održavanje javnih površina predstavljaju jedan od osnovnih aspekata funkcionisanja lokalne zajednice i direktno utiču na kvalitet života građana, stanje životne sredine i javno zdravlje. Redovno odnošenje otpada, dovoljan broj kontejnera i kanti, održavanje parkova i zelenih površina, kao i postojanje efikasnog sistema za prijavljivanje i rešavanje komunalnih problema predstavljaju osnovne elemente adekvatne komunalne usluge.

Cilj ovog istraživanja bio je da se ispita kako građani Severne Mitrovice ocenjuju trenutno stanje u oblasti upravljanja otpadom i održavanja javnih površina, sa posebnim fokusom na učestalost odvoza otpada, dostupnost kontejnera i kanti, pojavu nagomilanog i nepropisno odloženog otpada, stanje javnih površina, kao i mogućnost građana da prijave probleme nadležnim institucijama.

Istraživanje je sprovedeno elektronski, putem ankete kreirane u Google formi. Ukupno je prikupljeno **14 odgovora**. Pored ankete, upućeni su zahtevi za pristup javnim dokumentima i pitanja **Opštini Severna Mitrovica, nadležnoj Inspekcijskoj službi i JKP „Standard“**, ali do zaključenja ovog izveštaja odgovori nadležnih institucija nisu dostavljeni. Rezultate ankete treba posmatrati kao pokazatelj iskustava i percepcija učesnika istraživanja, a ne kao reprezentativan prikaz stavova celokupnog stanovništva Severne Mitrovice.

2. Struktura uzorka

U istraživanju je učestvovalo **14 ispitanika**. Među njima je bilo **9 žena (64,3%)**, **4 muškarca (28,6%)**, dok se **1 ispitanik (7,1%) nije izjasnio o polu**.

Uzorak je relativno mlad, odnosno najveći broj ispitanika pripada mlađim starosnim grupama. Broj ispitanika starijih od 45 godina je mali. Ovakva struktura predstavlja jedno od ograničenja istraživanja, posebno kada se imaju u vidu moguće razlike u iskustvima različitih starosnih grupa.

3. Nalazi ankete

3.1. Nagomilan i nepropisno odložen otpad

Jedan od najizraženijih nalaza ankete odnosi se na prisustvo nagomilanog i nepropisno odloženog otpada. **78,6% ispitanika, odnosno 11 od 14**, navelo je da u svom naselju ili delu grada primećuje probleme sa nagomilanim ili nepropisno odloženim otpadom i navelo je konkretnu lokaciju. **21,4% ispitanika** nije primetilo takve probleme. Lokacije koje su građani navodili mogu se grupisati u nekoliko kategorija. Prvu grupu čine **ulice izvan užeg gradskog centra**, među kojima su ispitanici navodili Ulicu Kralja Petra, Lole Ribara, Kolašinsku i Čika Jovinu. Drugu grupu čine **parkovi, zelene površine i prostor oko javnih objekata**, uključujući prostor iza Doma zdravlja. Treću grupu predstavljaju **prostori uz stambene zgrade i napuštene objekte**, gde se, prema odgovorima ispitanika, otpad zadržava izvan sistema redovnog odvoza. Dvoje ispitanika navelo je da problem nije ograničen na pojedinačne lokacije, već da je prisutan na gotovo svim zelenim površinama u gradu. Ovakva struktura odgovora ukazuje na to da problem nije koncentrisan isključivo u jednoj ili nekoliko kritičnih tačaka, već da se prema iskustvima ispitanika, posebno izražava u **perifernim delovima grada, na zelenim površinama i u blizini stambenih objekata**.

3.2. Učestalost odvoza otpada

Odgovori ispitanika pokazuju različita iskustva u pogledu učestalosti odvoza otpada u delovima grada u kojima žive.

21,4% ispitanika navodi da se otpad odvozi svakodnevno;

28,6% navodi da se odvozi nekoliko puta nedeljno;

28,6% navodi da se odvozi jednom nedeljno;

7,1% navodi da se odvozi ređe od jednom nedeljno;

14,3% ispitanika ne zna koliko često se otpad odvozi iz njihove ulice.

Ukupno **50% ispitanika** navodi da se otpad odvozi svakodnevno ili nekoliko puta nedeljno, dok **35,7%** navodi odvoz jednom nedeljno ili ređe. Za dodatnih **14,3%** ispitanika učestalost odvoza nije poznata. Raspon odgovora od svakodnevnog odvoza do odvoza ređe od jednom nedeljno ukazuje na **različita iskustva građana u pogledu učestalosti komunalne usluge**.

Posebno je značajan podatak da 14,3% ispitanika ne zna dinamiku odvoza otpada u svojoj ulici. To može ukazivati na nedovoljnu informisanost građana o rasporedu odvoza, ali iz ankete nije moguće utvrditi da li je razlog tome nedostatak informacija ili drugi faktori.

3.3. Dostupnost kontejnera i kanti

Nedostatak adekvatnih posuda za odlaganje otpada predstavlja još jedan izražen problem. **64,3% ispitanika, odnosno 9 od 14**, smatra da u njihovom naselju **nema dovoljno kontejnera i kanti za otpad**, dok **35,7%** smatra da je njihov broj dovoljan. U otvorenim odgovorima posebno se pominju **gradsko šetalište i parkovi**, gde ispitanici navode da su postojeće kante često prepunjene, kao i da u pojedinim delovima šetališta kante uopšte ne postoje. Kao problematične se navode i ulice na periferiji centra, udaljenije ulice i prostori uz stambene objekte. Posebno je izdvojen prostor iza zgrada u Ulici Lole Ribara, u blizini garaža. Značajno je što se lokacije na kojima građani primećuju nagomilan otpad u velikoj meri poklapaju sa lokacijama za koje navode da **nemaju dovoljan broj kontejnera ili kanti**.

To može ukazivati na moguću vezu između nedostatka odgovarajućih mesta za odlaganje i pojave nepropisno odloženog otpada.

4. Održavanje javnih površina

Ispitanici su održavanje parkova, zelenih površina, trgova i drugih javnih prostora ocenili prosečnom ocenom **2,21 na skali od 1 do 5**.

Raspodela ocena bila je sledeća:

ocenu **1** dalo je **28,6%** ispitanika;

ocenu **2** dalo je **35,7%**;

ocenu **3** dalo je **21,4%**;

ocenu **4** dalo je **14,3%**;

ocenu **5** nije dao nijedan ispitanik.

Ukupno **64,3% ispitanika ocenilo je stanje ocenom 1 ili 2**, dok je samo 14,3% dalo ocenu 4.

Nijedan ispitanik nije ocenio održavanje javnih površina najvišom ocenom. Prosečna ocena od **2,21/5**, zajedno sa raspodelom pojedinačnih odgovora, ukazuje na pretežno negativnu procenu stanja i održavanja javnih površina među učesnicima ankete.

5. Mogućnost prijavljivanja problema

Jedan od najvažnijih nalaza istraživanja odnosi se na komunikaciju između građana i nadležnih institucija. Čak **78,6% ispitanika**, odnosno **11 od 14**, navelo je da **ne zna kome građani mogu da prijave probleme u vezi sa komunalnom higijenom i održavanjem javnih površina**. Samo **21,4%**, odnosno troje ispitanika zna kome može da prijavi takav problem.

Ovaj podatak ukazuje na značajan problem u pogledu informisanosti građana o postojećim kanalima komunikacije sa nadležnim službama. Istovremeno, **92,9% ispitanika**, odnosno **13 od 14**, navelo je da **nikada nije prijavilo neodneto smeće, prepunjen kontejner, divlju deponiju ili drugi problem sa održavanjem javnih površina**.

Samo jedan ispitanik, odnosno **7,1%**, naveo je da je takav problem prijavio. Jedini ispitanik koji je naveo iskustvo prijavljivanja problema naveo je da je prijava podneta javnom komunalnom preduzeću i da je nakon prijave došlo do češćeg praznjenja kontejnera. Ovaj pojedinačni odgovor ukazuje na mogućnost da prijavljivanje može dovesti do reakcije nadležne službe, ali na osnovu jednog slučaja nije moguće izvoditi šire zaključke o efikasnosti sistema.

Kombinacija podatka da **78,6% ispitanika ne zna kome da prijavi problem** i podatka da **92,9% nikada nije podnelo prijavu** ukazuje na potrebu za jasnijim i dostupnijim informacijama o kanalima za prijavljivanje komunalnih problema.

6. Najveći problemi prema mišljenju građana

Otvoreni odgovori ispitanika mogu se grupisati u nekoliko kategorija. Prvi i najčešće pominjani problem predstavljaju **prepunjeni kontejneri i neprijatan miris**. Ispitanici navode da takvo stanje direktno utiče na kvalitet života i uslove stanovanja. Drugi problem predstavlja **nedostatak mesta za odlaganje otpada**, naročito na šetalištu, u parkovima i u blizini stambenih zgrada.

Treća grupa odgovora odnosi se na **rad nadležnih institucija**, pri čemu ispitanici navode neredovno upravljanje, nedovoljno često odvoženje otpada i nedostatak aktivnosti nadležnih službi. Četvrtu grupu čini **ponašanje samih građana**, odnosno nepoštovanje pravila o odlaganju otpada i potreba za većom informisanošću i podizanjem svesti o zaštiti životne sredine.

Smeće u parkovima i na zelenim površinama pojavljuje se u više različitih pitanja, što dodatno pokazuje da je ovaj problem prisutan u iskustvima više ispitanika.

7. Predlozi građana za poboljšanje stanja

Ispitanici su ponudili konkretne predloge za unapređenje upravljanja otpadom i održavanja javnih površina. Najčešće predložena mera je **povećanje broja kontejnera i kanti za otpad**, što je navelo **9 od 14 ispitanika, odnosno 64,3%**.

42,9% ispitanika traži češće i redovnije praznjenje kontejnera.

Po **21,4% ispitanika** kao potrebne mere navodi:

- uvođenje kazni za nepropisno odlaganje otpada i formiranje divljih deponija;
- redovnije čišćenje ulica;
- organizovanje akcija sakupljanja otpada i aktivnosti usmerenih na podizanje svesti građana.

Za gradsko šetalište posebno se ističe potreba za **češćim praznjenjem kanti, uključujući i više puta tokom dana**, naročito u periodima kada je intenzitet korišćenja javnih površina veći. Jedan ispitanik predložio je veoma gust raspored kontejnera na teritoriji celog grada. Ovaj predlog nije moguće posmatrati kao preciznu tehničku preporuku, ali pokazuje izraženu percepciju nedostatka dostupnih

mesta za odlaganje otpada. Predlozi građana mogu se, dakle, grupisati u tri šira pravca: **povećanje komunalne infrastrukture, redovniji odvoz i održavanje, kao i veća odgovornost i informisanost građana.**

8. Upiti nadležnim institucijama i izostanak odgovora

Kako bi se nalazi ankete uporedili sa zvaničnim podacima i dobila potpunija slika o sistemu upravljanja otpadom u Severnoj Mitrovici, pitanja su upućena **Opštini Severna Mitrovica, nadležnoj Inspekcijskoj službi i JKP „Standard“.**

Opština Severna Mitrovica

Opštini Severna Mitrovica upućena su pitanja koja su se odnosila, između ostalog, na:

- broj prijava građana zbog nelegalnog odlaganja otpada;
- broj izrečenih i naplaćenih kazni;
- broj inspekcijskih nadzora;
- lokacije na kojima je evidentirano najviše problema;
- postojanje kamera ili drugih oblika nadzora na kritičnim lokacijama;
- procenat domaćinstava obuhvaćenih redovnim odvozom otpada;
- planove za postavljanje novih kontejnera i kanti;
- broj evidentiranih divljih deponija;
- način odlaganja prikupljenog otpada;
- budžetska sredstva izdvojena za upravljanje otpadom i komunalnu higijenu;
- postojanje lokalnih planova i drugih planskih dokumenata;
- prijave građana u vezi sa održavanjem parkova, zelenih površina i drugih javnih prostora;
- sprovedene kampanje i aktivnosti usmerene na zaštitu životne sredine;
- planirane mere za rešavanje postojećih problema.

Inspekcijaska služba

Poseban upit upućen je i nadležnoj Inspekcijskoj službi. Od nje su zatražene informacije o broju prijava i izvršenih inspekcijskih nadzora zbog nepropisnog odlaganja otpada, nečistoće i neodržavanja javnih površina tokom 2025. i 2026. godine. Takođe su zatraženi podaci o broju izdatih upozorenja, prekršajnih naloga i drugih mera, broju sankcionisanih fizičkih i pravnih lica, kao i lokacijama na kojima je evidentiran najveći broj slučajeva nepropisnog odlaganja otpada.

JKP „Standard“

JKP „Standard“ upućena su pitanja koja su se odnosila na organizaciju i kapacitete sistema za prikupljanje i odvoženje otpada, uključujući broj zaposlenih, raspoloživu opremu i vozila, dinamiku pražnjenja kontejnera u različitim delovima grada, broj prijava građana, lokacije na kojima se problemi ponavljaju i broj dostupnih kontejnera i kanti. Od preduzeća su zatražene i informacije o načinu na koji građani mogu da prijave komunalne probleme, mestu na kojem se odlaže prikupljeni otpad, sistemu prikupljanja kabastog otpada, eventualnim aktivnostima reciklaže i selekcije otpada, kao i o održavanju parkova, zelenih površina i drugih javnih prostora.

Do zaključenja ovog izveštaja, Opština Severna Mitrovica, nadležna Inspeksijska služba i JKP „Standard“ nisu dostavili odgovore na upućena pitanja. Zbog toga nije bilo moguće dobiti zvanične podatke koji se odnose na broj prijava građana, broj inspeksijskih kontrola i sankcija, pokrivenost domaćinstava uslugom odvoza otpada, broj i raspored kontejnera, dinamiku odvoza, broj divljih deponija, budžetska izdvajanja, način odlaganja otpada i druge aspekte funkcionisanja sistema.

Izostanak odgovora ograničio je mogućnost da se nalazi ankete ukrste sa zvaničnim podacima nadležnih institucija. Ipak, činjenica da **78,6% ispitanika ne zna kome može da prijavi komunalne probleme** dodatno naglašava značaj institucionalne komunikacije i dostupnosti informacija. Jasno definisani i javno dostupni kanali za prijavljivanje problema, kao i informacije o rasporedu odvoza, lokacijama kontejnera i merama koje nadležni organi preduzimaju, mogli bi da doprinesu transparentnijem i efikasnijem sistemu upravljanja komunalnim otpadom.

Autor izveštaja: Anes Demirović